

جامع الأحادیث

تقوی

حدیث ۴۳۷۵

۲۹۰ سرعنوان (موضوع فرعی)

السرجهی فارسی در صفحه‌ی مقابل

علی رضا براتی

مؤسسه انتشارات امیرکبیر

تهران، ۱۳۹۵

سرشناسه: برازش، علیرضا، ۱۳۳۴-
 عنوان و نام پدیدآور: تقوی: ۴۳۷۵ حدیث، ۳۹۰۰ سرعنوان (موضوع فرعی) با ترجمه‌ی فارسی در صفحه‌ی
 مقابل / علی‌رضا برازش.
 مشخصات نشر: تهران: امیرکبیر، ۱۳۹۵.
 مشخصات ظاهری: ۱۳۳۸ ص.
 فروست: جامع الاحادیث.
 شابک: 978-964-00-1844-6
 وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا.
 یادداشت: فارسی - عربی.
 یادداشت: کتابنامه.
 موضوع: تقوا - احادیث.
 موضوع: احادیث شیعه - قرن ۱۴.
 موضوع: بهارده معصوم - احادیث.
 رده‌بندی کتبی: ی ۱۳۹۵ ب ۴ ت ۷/۵/۴۱ BP
 رده‌بندی یوبی: ۲۹۷/۲۱۸
 شماره کتابشناسی ما: ۴۱۸۳۲۵۵

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۰۰-۱۸۴۴-۶

مؤسسه انتشارات امیرکبیر

تهران: خیابان جمهوری اسلامی، میدان استقلال، صندوق پستی: ۱۱۳۶۵-۴۱۹۱

جامع الاحادیث: تقوی

© حق چاپ: ۱۳۹۵، مؤسسه انتشارات امیرکبیر

نوبت چاپ: اول

به کوشش: علی‌رضا برازش

طراح جلد: محمدرضا نبوی

حروف متن: ۱۳

چاپ و صحافی و لیتوگرافی: چاپ واژه‌پرداز اندیشه، تلفن: ۷۷۱۴۵۰۶۳۶

شمارگان: ۱۰۰۰

بها: ۵۵۰۰۰۰ ریال

تلفن مرکز فروش: ۰۲۱۶۱۲۸

فروش اینترنتی: www.amirkabir.net

همه حقوق محفوظ است. هر گونه نسخه‌برداری، اعم از زیراکس و بازنویسی، ذخیره کامپیوتری، اقتباس کلی و جزئی (به‌جز اقتباس جزئی در نقد و بررسی، و اقتباس در کیومه در مستندنویسی، و مانند آنها) بدون مجوز کتبی از ناشر ممنوع و از طریق مراجع قانونی قابل پیگیری است.

فَإِنَّ النَّاسَ لَوْ عَلِمُوا مَخَاسِنَ كَلَامِنَا لَاتَّبَعُونَا^۱

اگر مردم با زیبایی های کلام ما آشنا می شدند، از ما پیروی می کردند.

علی بن موسی الرضا علیه السلام

محتوای کتاب، دقیقاً همان است که از نام کتاب بر می آید «جامع الأحادیث»؛ یعنی مؤلف در پی آن بوده است همه روایات پیرامون یک موضوع را از میان احادیث نقل شده در کتب محدثین و مؤلفین شیعی استخراج کرده و به گونه ای که مشاهده می کنید تدوین و تا جزئی ترین لایه ها، تبویب و فصل بندی نموده، به تشنگان معرفت اهل بیت عصمت علیهم السلام ارائه کند.

هدف از تألیف این مجموعه، شناساندن معارف ناب اسلامی با برداشت مستقیم از آیات و روایات است.

شک نیست که با الهام از «وَالْمَعْرُوفُ مَا أَمَرْتُ بِهِ»، «فَالْحَقُّ مَا رَضِيتُمُوهُ»^۲ و «مَا أَنَاكُمُ الرَّسُولُ فَخَذُّوهُ وَ مَا نَهَاكُمُ عَنْهُ فَانْتَهُوا»^۳ و «أَمَّا إِنَّهُ شَرُّ عَلَيْكُمْ أَنْ تَقُولُوا بَشَىٰ مَا لَمْ تَسْمَعُوهُ مِنَّا»^۴ و ده ها آیه و حدیث و دلائل عقلی، برای دستیابی به معارف حقیقی، راهم جز مراجعه به بیانات مخاطبان وحی نیست.

و البته پرواضح است هرچقدر دامنه ی مآخذ وسیع تر و نیز هرچه محقق دقیق تر باشد، امکان دستیابی به نظر شارح و انطباق نظریه ی حاصله با آن بیشتر خواهد بود. ضرورت تألیف

شیخ کلینی در قرن سوم و چهارم با امکانات و محدودیت های زمانه ی خود، کتاب شریف «کافی» را تدوین و تبویب نمود. پس از گذشت هشت قرن، علامه مجلسی به ده ها بلکه صدها

۱. وسائل الشیعة، ج ۲۷، ص ۹۲

۲. بحار الأنوار، ج ۵۳، ص ۱۷۱

۳. همان

۴. سوره ی حشر، آیه ی ۷

۵. وسائل الشیعة، ج ۲۷، ص ۷۰

﴿مقدمه﴾

اثر حدیثی دیگر دست یافت و بر آن شد ضمن پذیرفتن کلیات نقشه‌ی جامع ابواب معارف که شیخ کلینی گسترده و حدود شانزده هزار حدیث خود را در آن تنظیم کرده بود، با توجه به در اختیار داشتن چندین برابر بیشتر از احادیثی که کلینی در اختیار داشت، همان نقشه را گسترش دهد و از بعضی فصول، بخش‌ها و ابواب جدید منشعب کند.

نگاهی به فهرست کتاب‌های «کافی» هشت جلدی و «بحارالانوار» یکصد و ده جلدی بیانگر حقیقت فوق‌الذکر است.

هر چند قائلیم نایافته‌های مجلسی در مقابل یافته‌های او بسیار اندکند، ولی سخت معتقدیم حتی در مبنوده‌ی خود کتاب عظیم بحارالانوار، می‌توان احادیث بسیاری یافت که در غنای محتوا، ابواب دیگر همان کتاب - جز آن بایی که هم اکنون حدیث را دربر گرفته است - بتواند نقش مؤثری ایفا کند.

مزیت نسبی زمانه‌ی مجلسی به زمانه‌ی کلینی، امکان گردآوری و ادغام صدها جلد کتاب حدیثی را فراهم آور.

لکن مزیت نسبی زمان حال به زمان تألیف بحارالانوار نیز این فرصت را در اختیار من و سایر مؤلفین قرار داده است که حتی بدون در نظر گرفتن کتب و احادیث تازه‌یافته، یعنی حتی در همان محدوده‌ی احادیث یافت‌شده و مورد قبول مؤلفان و محدثانی چون مجلسی، حرّ عاملی، فیض کاشانی و محدث نوری، دست به تألیفاتی برسیم که هرچند در همان نقشه‌ی مهندسی ابواب دین که آن بزرگان طراحی کرده‌اند می‌گنجد، ولی به دلیل دستیابی به ده‌ها برابر حدیث در هر فصل و بخش و باب، این امکان در اختیار مؤلف قرار می‌گیرد تا به فصل‌بندی و تبویبی بسیار جزئی‌تر دست زند.

اگر باب شکر در کتاب شریف «کافی» دارای ۳۰ حدیث و باب شکر در دایرةالمعارف بحارالانوار حاوی حدود ۸۰ حدیث - بدون فصل‌بندی داخلی - است، دستیابی به بیش از دو هزار حدیث از همان مأخذ مورد قبول مجلسی و دیگر محدثین، یقیناً امکانی چند برابر برای تبویبی ده‌ها برابر جزئی‌شده در اختیار مؤلف قرار داده است.

مقایسه‌ی هر اثر با آثار مشابه هم‌عصر یا آثار گذشتگان ما را بر وجود یا فقدان نوآوری در اثر مورد نظر آگاه می‌کند.

توان و حوصله‌ی مؤلف برای گردآوری بیش از سی برابر احادیث یافت‌شده در فصل و باب مشابه در دایرةالمعارف بحارالانوار و وجود فهرست چند ده صفحه‌ای و چند هزار سطری برای موضوعی که در کتاب‌های شریف کلینی و مجلسی، تقریباً هیچ زیرفصلی را به خود اختصاص

نداده‌اند، بیانگر آن است که طالب دریافت معارف از سرچشمه‌ی آیات و روایات، با بهره‌گیری مناسب از این مجموعه، با وسعت و جزئیات بسیار بیشتری به گنجینه‌ی معارف دست خواهد یافت، هدفی که در تقدّش هیچ شبهه‌ای روا نیست.

تفاوت بارز این اثر با کارهای مشابه، در گستره‌ی روایات مورد استناد و استخراج زیرموضوع و تبویب بسیار جزئی احادیث است. مقایسه‌ی فهرست تفصیلی اثر حاضر که برای یک صفت اخلاقی تا بیش از هزار شاخه و زیرشاخه ترسیم و احادیث را در آن نظم داده است، با فهرست باب الشکر در کافی، بحارالأنوار، میزان الحکمة و یا کتب مستقل پیرامون این موضوع، بهترین بیانگر این تفاوت‌هاست.

مخاطب این مجموعه کسی است که می‌خواهد و می‌تواند مستقیماً احادیث اهل بیت علیهم‌السلام را مطالعه کند. استخراج دست‌نویسین حدیث پیرامون یک موضوع و تبویب جزئی، به نحوی است که حتی مطالعه‌ی فهرست تفصیلی هر جلد از این مجموعه، خواننده را تا حدود زیادی بیش از آنچه تاکنون درباره‌ی آن موضوع سر داده است، با آن آشنا می‌کند. کنار هم قرار گرفتن احادیث قریب‌المعنی، در نزدیک کردن بی‌اندازه حدیث به فهم خواننده، بی‌تأثیر نیست. در هر صورت این مجموعه جز حدیث نیست و از آنجا که مطالعه‌ی احادیث اخلاقی نسبت به احادیث کلامی، فقهی و حتی تاریخی، برای اقشار غیر متخصص، سهولت می‌باشد، در مرحله‌ی اول به موضوعات اخلاقی پرداختیم.

مجموعه‌ی حاضر جز از منابع معتبر حدیث شیعی استفاده نکرده است، لذا اعتبار آن به اعتبار مآخذی است که در پایان کتاب در بخش فهرست مآخذ ذکر کرده‌ایم. هر قدر به کافی، من لایحضره الفقیه، تهذیب، استبصار، بحارالأنوار، وسائل الشیعه و مستدرک الوسائل و وافی اعتماد می‌کنید به این مجموعه اتکا کنید.

هر قدر به راحتی از شیخ کلینی، شیخ صدوق، شیخ طوسی، علامه مجلسی، شرح حرّ عاملی، فیض کاشانی و سید بن طاووس حدیث نقل می‌کنید و به امام معصوم علیه‌السلام نسبت می‌دهید از این مجموعه نیز نقل کنید؛ و اگر در جایگاهی هستید که برای افتاء و اظهار نظر دقیق دینی، به بررسی تک‌تک زوایای احادیث می‌پردازید و با به‌کار بستن معیارهای علم رجال و درایه و فقه‌الحديث، روایات را ردّ و قبول می‌کنید، با این مجموعه نیز همان کنید که با سایر کتب حدیث.

بزرگان ما به راحتی در سخنرانی و نوشته‌ها و درس و بحث خود از کافی، نهج‌البلاغه، وسائل الشیعه، وافی، بحارالأنوار، غررالحکم و... نقل حدیث می‌کنند و با بردن نام نهج‌البلاغه، به

«مقدمه»

اعتبار سید رضی رحمته الله علیه و با بردن نام کافی به اعتبار کلینی رحمته الله علیه، این باور را در شنونده و خواننده پدید می‌آورند که آنچه می‌گوییم و می‌نویسیم، نقل قول از معصوم علیه السلام است. این مجموعه نیز حرفی و کلمه‌ای خارج از آنچه کلینی‌ها و صدوق‌ها نقل کرده‌اند در خود نگنجانده است.

ولی آنچه در اختیار کلینی و صدوق و مجلسی و... نبوده و مزیت زمان حاضر است، اعم از کتاب‌های خوش چاپ و کم‌غلط، نرم‌افزارهای جدید، امکانات جستجوی ترکیبی با سرعت بسیار، امکان مقایسه و جستجو در صدها هزار صفحه، همه و همه این امکان را به ما داده است تا بدون خدشه به وثاقت و استحکام مطالب، با در اختیار گرفتن صدها برابر حدیث نسبت به محدثان متقدم، تبویب بسیار جزئی و غیر قابل مقایسه با دیگر آثار ارائه دهیم و البته ویژگی این مجموعه و جلوه‌ی آن در ردی مؤلف نیز همین بخش است - تبویب و دسته‌بندی -؛ فلذا اگر دانش مؤلف در فهم مرسوع حدیث و قدرت استخراج زیرموضوع از دل روایات، مورد خدشه‌ی جدی نباشد، مجموعه‌ی حاضر «بواب» دیدی را پیش روی طالب علم می‌گشاید و به دانش‌پژوه فرصت می‌دهد تا نقشه‌ی وسیع‌تر، جزئی‌تری از هر یک از موضوعات اخلاقی را دریافت و مطالعه کند. نقطه‌ی آغازین ایده‌ی «جامع الاحادیث» در اواخر دهه‌ی ۶۰ و بعد از انتخاب «معجم فهرس اصول کافی» به عنوان کتاب سال جمهوری اسلامی در سال ۶۸ بود. مؤسسه‌ی انتشارات امیرکبیر در دوره‌ی مدیریت آقای حسین سروری و ریاست حضرت آیت‌الله جنتی بر سازمان تبلیغات اسلامی، طرح «جامع الاحادیث» را به ریاست آن سازمان پیشنهاد و مرحله‌ی اول آن از آغاز سال ۱۳۶۹ شروع شد.

مجموعه‌ی معاجم کتب روایی در ۷۰ مجلد و بالغ بر بیست و یک هزار صفحه از ثمرات جانبی مرحله‌ی اول این طرح بود؛ چراکه برای تألیف کتابی که جامع‌های احادیث باشد وجود معاجم حدیثی ضروری می‌نمود و در آن تاریخ جز بر اصول کافی و نه «تبیانه معجم حدیثی قابل ذکر دیگری نبود. هرچند ترشحات و تولیدات جنبی طرح «جامع الاحادیث» با ادعای جامع‌های علمی و حوزوی مواجه شد و رهبر معظم انقلاب و آیه‌الله مکارم شیرازی و آیه‌الله هاشمی رفسنجانی و آیه‌الله جنتی هریک بر یکی از آثار تقریظ نگاشتند و دو دوره‌ی دیگر نیز بخش‌هایی از این مجموعه به عنوان کتاب سال جمهوری اسلامی برگزیده شد. لکن به دلیل تغییر مدیریت در سازمان تبلیغات اسلامی و مؤسسه‌ی انتشارات امیرکبیر و نیز محول شدن برخی مسؤولیت‌های اجرایی از جمله معاونت فرهنگی وزارت ارشاد، مدیریت کتابخانه و مرکز اسناد آستان قدس رضوی و مدیریت شبکه‌ی یک سیمما به مؤلف، اجرای مراحل پایانی این پروژه‌ی بزرگ به تأخیر افتاد. شروع دوباره‌ی این طرح مدیون مدیرعامل وقت مؤسسه‌ی انتشارات امیرکبیر برادر گرمی جناب آقای احمد نثاری است که تحت ارشادات ریاست سازمان تبلیغات اسلامی، حجة الاسلام

(مقدمه)

والمسلمین دکتر سیدمهدی خاموشی طرح به فراموشی سپرده شده‌ی «جامع‌الاحادیث» را احیا کردند و توفیق سروکارداشتن با احادیث اهل بیت علیهم‌السلام را بعد از وقفه‌ای نسبتاً طولانی دگربار به من بخشیدند. البته در طول این سال‌ها با ورود کامپیوتر به عرصه‌ی تحقیقات مذهبی و تأسیس و توسعه‌ی موسسات پرتعداد و در رأس آنان «مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی»، روش دستیابی به احادیث، نسبت به سال‌های شروع طرح در دهه‌ی شصت، به کلی دگرگون شده است. البته علی‌رغم جمع‌شدن مجموعه‌ی منابع روایی در یک لوح فشرده باز هم نیاز به «جامع‌الاحادیث» احساس می‌شد و با شکل‌گرفتن اولین مجلدات آن و امکان مقایسه‌ی آن با کتاب‌ها و نرم‌افزارهای موجود، این فرضیه بیشتر و بیشتر تقویت شد.

این مجرعه که از موضوعات اخلاقی، عقیدتی آغاز کرده است و راه طولانی‌ای در پیش دارد، با ارائه‌ی اولین مجلدات و اولین موضوعات، خود را در معرض نقد و پیشنهاد اساتید فن و کلیه‌ی علاقمندان به گسترش دایره‌ی معصومین علیهم‌السلام قرار می‌دهد. چه در انتخاب و ترتیب موضوعات و چه در نحوه‌ی دست‌نویس و ابوابی آن.

دست‌اندرکاران تهیه‌ی این اثر، خود را از راهنمایی علاقمندان به نشر روایات معصومین علیهم‌السلام بی‌نیاز نمی‌دانند و این مجموعه را به مثابه برگ سبزی به سلسله‌ی نورانی اهل بیت عصمت علیهم‌السلام تقدیم می‌کنند؛ به امید آنکه در بهر بردم سال حاضر و نسل‌های آینده از بیانات ارزشمند ایشان و تطبیق هرچه بیشتر زندگی با راهنماهای ان پیشوایان راستین گامی هرچند ناچیز برداشته باشند.

مقدمه را با فقراتی برگزیده از کلام فقیه و محدث معاصر، مؤسس مرکز پژوهشی دارالحدیث، آیه‌الله محمدی ری‌شهری مؤلف موسوعه‌ی حدیثی «میزان حکمة»، در شأن حدیث، جایگاه آن و اهمیت تنظیم موضوعی احادیث به پایان می‌برم.

✽ حدیث، بهترین وسیله برای تبلیغ دین و آشناکردن مردم با اسلام ناب است.

✽ قرآن کریم، به مثابه قانون اساسی اسلام، بیشتر کلیات را بیان کرده و تبیین

تفاصيل و جزئیات را به روایات واگذار کرده است. از این رو، روایات پس از

قرآن، مهم‌ترین منبع شناخت دین به‌شمار می‌آید.

✽ حدیث، به دلیل انتساب آن به معصوم علیهم‌السلام و وحیانی‌بودن محتوای آن،

حجت است.

✽ احادیث اسلامی نه تنها در میان عموم مردم، بلکه در میان خواص حوزه‌های

علمیه، جایگاه شایسته‌ی خود را ندارند.

«مقدمه»

❁ اگر برآیند صحیح قرآن و حدیث به زبان روز برای مردم جهان بیان شود، در عصر حاضر، اسلام بیش از هر وقت دیگر هوادار خواهد داشت.

❁ احادیث اسلامی، مانند آیات قرآن مفسر یکدیگرند و تنظیم احادیث به صورت موضوعی، به خصوص در کنار ارائه‌ی موضوعی آیات قرآن، علاوه بر آنکه می‌تواند در تشخیص میزان صحت و یا سقم احادیث مؤثر باشد، موجب فهم دقیق رهنمودهای خداوند متعال و پیشوایان بزرگ اسلام نیز می‌شود و افزون بر این، دسترسی پژوهشگران و عموم علاقمندان به اسلام راستین را آسان می‌سازد.

در پایان لازم می‌دانم از همه‌ی همکاران محترم بخش‌های مختلف که در روند آماده‌سازی این مجموعه‌ی گرانسنگ تلاش کرده‌اند و به‌ویژه همکاران اصلی بخش ترجمه: حجت الاسلام والمسلمین سید رسول حسینی نژاد، حجت الاسلام والمسلمین هابیل جوانی و حجت الاسلام والمسلمین حسین خدیرجان، آقای مصطفی خلّاش؛ سرویراستار؛ سرکار خانم زینب فرهادی و صفحه‌آرا؛ سرکار خانم محمده فیضی و سایر همکاران در بخش‌های استخراج، مصدربابی، ویرایش خانم‌ها؛ سمیه الله‌دادی، رویا خاتری، اقدس السادات حسینی، محبوبه روشنی، فائزه سیبویه، محبوبه شمشیرگرها، سهیلا علی، منصوره علیمردانی، مریم ناصرالملکی و آقای مجید قاسمی اقدم کمال تقدیر و سپاس را داشته و از خداوند قادر و متعال ادامه‌ی توفیقات آنان را خواستارم.

ایراده‌ها، کاستی‌ها و اشکالات این اثر اندک نیست ولی امیدوارم عزیزان فرهیخته و نکته‌سنج، نظرات اصلاحی خویش را از ما دریغ نکنند.

و من الله التوفیق

علیرضا برازش

فهرست مختصر

فصل ۱: مبانی پرهیزکاری و مفهوم آن	۲۱
۱-۱- مبانی پرهیزکاری و ورع	۲۱۱
۱-۲- رابطه‌ی تقوا و ورع	۲۵۱
۱-۳- نفس، تقوا و ورع	۲۵۷
۱-۴- مشخصات تقوا و ورع	۲۵۹
۱-۵- تعریف تقوا و تمیز آن	۲۶۱
۱-۶- کلمات مترادف و نزدیک به تقوا و ربه: نشانه‌های تقوا	۳۱۱
۱-۷- مفاهیم متضاد تقوا و ربه: فصل ۸؛ آنچه باید از آن پرهیز کرد	۳۶۷
۱-۸- جایگاه تقوا	۳۹۵
فصل ۲: اهمیت تقوا و توجه به آن	۴۰۳
۲-۱- وجوب تقوا	۴۰۳
۲-۲- درخواست توفیق پرهیزکاری و قرار گرفتن در سایه پرهیزکاران	۴۰۵
۲-۳- پناه بردن به خدا از نداشتن پرهیزکاری	۴۳۳
۲-۴- درخواست پیشوایی که از پرهیزکاران باشد	۴۳۳
۲-۵- فرمان به پرهیزکاری و ورع	۴۳۳
۲-۶- امر به تشویق دیگران به پرهیزکاری	۴۹۱
۲-۷- تشویق به همنشینی با پرهیزکاران	۴۹۵
۲-۸- درخواست توفیق پرهیزکاری برای دیگران	۴۹۹
۲-۹- پرهیز از ترک تقوا	۵۰۳
۲-۱۰- دعای امام علیه السلام برای پرهیزکاران	۵۰۵
۲-۱۱- دعای قرآن برای اهل پرهیزکاری	۵۰۵
۲-۱۲- در مذمت آنان که پروا نمی‌کنند	۵۰۵
۲-۱۳- امام علیه السلام آنچه را پرهیزکاران بدان رسیده‌اند از خدا می‌طلبند	۵۰۹
۲-۱۴- امام علیه السلام پرهیزکاران را می‌جوید	۵۱۱

(فهرست مختصر)

۵۱۳.....	۲-۱۵- از نشانه‌های پیامبران و جانشینان و اولیاء علیهم‌السلام و ربه: فصل ۹: پرهیزکاران
۵۳۱.....	۲-۱۶- سفارش دیگران به دوستی با پرهیزکاران و دعا برای ایشان
۵۳۱.....	۲-۱۷- مقایسه بین پرهیزکاری و دیگر فضایل
۵۸۷.....	۲-۱۸- از ویژگی‌های مهم پرهیزکاری و ورع
۶۲۷.....	۲-۱۹- پرهیزکاری بالاترین درجه نیست
۶۳۷.....	فصل ۳: موانع پرهیزکاری و عوامل از بین رفتن آن
۶۳۷.....	۳-۱- حیوانیت
۶۳۷.....	۳-۲- زبان
۶۳۷.....	۳-۳- حشر و نشر با مردم و نیازدگان
۶۳۷.....	۳-۴- اظهار آلت نزد نیازدگان و ترجیح دادن حاکم بر خدا
۶۳۹.....	۳-۵- کم‌حیایی و بی‌پروایی از روی مردم
۶۳۹.....	۳-۶- گناه و عداوت و کم‌اهمیت دادن به شکر نعمت پروردگار
۶۳۹.....	۳-۷- شیفتگی به دنیا و غلبه‌ی شهوت
۶۴۱.....	۳-۸- حرص و جمع و محم ارگی، کمی قناعت
۶۴۱.....	۳-۹- ظلم، فساد، بر روی دلی، دشمنی
۶۴۵.....	فصل ۴: راه کسب، نگهداری، افزایش پرهیزکاری در خود و دیگران و راه رسیدن به پاداش پرهیزکاران
۶۴۵.....	۴-۱- راه کسب، نگهداری و افزایش پرهیزکاری
۶۷۹.....	۴-۲- لوازم برانگیختن دیگران به پرهیزکاری
۶۸۳.....	۴-۳- راه رسیدن به پاداش اعمال پرهیزکاران
۶۸۷.....	فصل ۵: نشانه‌های پرهیزکاران و مصادیق پرهیزکاری
۶۸۷.....	۵-۱- پرهیزکاران نشانه‌هایی دارند که به آن شناخته می‌شوند
۶۸۷.....	۵-۲- در مقابل خدا
۷۲۳.....	۵-۳- در مقابل پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم و ائمه علیهم‌السلام
۷۳۱.....	۵-۴- در مقابل مردم
۷۵۳.....	۵-۵- از صفات پرهیزکاران
۸۱۱.....	۵-۶- اهل پرهیزکاری و طعام و روزی و کلام
۸۲۱.....	۵-۷- سفارش پرهیزکاران چیست؟
۸۲۳.....	فصل ۶: آنچه اهل پرهیزکاری از آن می‌پرهیزند
۸۲۳.....	۶-۱- گناه، نافرمانی، حرام
۸۵۱.....	۶-۲- شبهات و حتی آنچه مشکل ندارد

﴿فهرست مختصر﴾

۸۵۵.....	۶-۳ غفلت، مستی نعمت، فراموشی، مسلط شدن نادانی
۸۵۷.....	۶-۴ کم کاری
۸۵۹.....	۵-۶ دنیا، حرص، طمع، زیاده طلبی
۸۶۵.....	۶-۶ گمراهی و خارج شدن از جاذبه حق
۸۶۵.....	۶-۷ در مقابل خدا و پیامبر ﷺ
۸۷۱.....	۶-۸ در مقابل مردم
۸۸۱.....	۶-۹ در مقابل خود
۸۸۵.....	۱۰-۶ گناهان مربوط به شکم و شهوترانی
۸۸۵.....	۱۱-۶ گناهان زبان
۸۹۳.....	۱۲-۶ گناهان مالی
۸۹۷.....	فصل ۱: د. بات پرهیزکاری و طبقات پرهیزکاران
۸۹۷.....	۷-۱ پرهیزکاری دارای درجات است
۸۹۷.....	۷-۲ برادر را بر می پرهیزکاری شان دوست بدار
۸۹۷.....	۷-۳ پرهیزکار عام، رهبر کاری خاص، پرهیزکاری خاص الخاص
۸۹۹.....	۷-۴ پرهیزکاری خاص و عام
۸۹۹.....	۷-۵ پرهیزکاری نهان و آشکار
۹۲۱.....	فصل ۸: مواضعی که در آن رعایت، تراز، کمتر تأکید و سفارش شده است
۹۲۱.....	۸-۱ در همه حالات
۹۲۵.....	۸-۲ مسائل مربوط به خدا، خودت، همه چیز و مردم
۹۳۱.....	۸-۳ تجارت، خرید و فروش، مال، طبابت، حکومت، ریافت حقوق بیت المال، کسب و کار
۹۴۱.....	۸-۴ عبادات
۹۴۵.....	۸-۵ محرمات، شهوت ها، لذت ها، نعمت ها، شبهه ها
۹۴۷.....	۸-۶ فتنه و فقر و آزار
۹۴۷.....	۸-۷ در مقابل دیگران
۹۴۹.....	۸-۸ سفر، عمل، گفتار، لباس
۹۵۱.....	۸-۹ سزاوارترین مردم به رعایت ورع و پرهیزکاری
۹۵۳.....	۸-۱۰ زمان های سفارش شده
۹۵۷.....	فصل ۹: ثمرات و نتایج تقوا
۹۵۷.....	۹-۱ صفاتی که از رعایت پرهیزکاری نتیجه می شود
۹۷۹.....	۹-۲ نتایج پرهیزکاری در دنیا
۱۰۴۹.....	۹-۳ نتایج پرهیزکاری در آخرت

فهرست مختصر

فصل ۱۰: پیآمدهای نداشتن تقوا و جدایی از آن	۱۱۳۷
۱-۱۰- صفاتی که از نداشتن تقوا نتیجه می‌شود	۱۱۳۷
۲-۱۰- پیامد بی‌تقوایی در دنیا	۱۱۳۹
۳-۱۰- پیامدهای فقدان تقوا در جهان دیگر	۱۱۶۳
فصل ۱۱: اهل تقوا و پرهیزکاران	۱۱۷۱
۱-۱۱- خدا	۱۱۷۱
۲-۱۱- پیامبر ﷺ	۱۱۷۳
۳-۱۱- ائمه علیهم‌السلام و حضرت زهرا علیها‌السلام	۱۱۷۷
فصل ۱۲: تعامل با پرهیزکاران و ناپرهیزکاران و نتیجه‌ی آن	۱۲۲۷
۱-۱۲- تعامل با پرهیزکاران	۱۲۲۷
۲-۱۲- شرارت همنشینی با پرهیزکاران	۱۲۲۹
۳-۱۲- عاقبت ترک همنشینی با پرهیزکاران	۱۲۲۹
۴-۱۲- تعامل با ناپرهیزکاران	۱۲۲۹